

Lausunto

16.01.2020

Asia: VN/7184/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyen taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen yleisistä edellytyksistä annettuun lakiin liittyvän säädöksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriölle

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain ja taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain muuttamisesta VN/7184/2019-TEM-2.

Yritystukijärjestelmän tehokkuuden seuraaminen ja kehittäminen edellyttää systemaattista vaikutusten arviointia (Einiö ja Hyytinen, 2019). Vaikutusten arvioinnin eräs perusedellytys on tukitietojen kattava saatavuus. Tyypillisesti vaikuttavuuden arviointitutkimukset edellyttävät tukitietojen saatavuutta saajakohtaisesti (yritystukien kohdalla tyypillisesti yritystasolla).

Ajantasaisen tiedon tärkeys yritystukijärjestelmän ohjaamisen kannalta on tärkeää myös siksi, että yrityssektori ja sen kansainvälinen toimintaympäristö ovat jatkuvan muutoksen alla. Tämä johtaa siihen, että aiemmin toimivaksi todetut tukimuodot eivät välttämättä ole enää nykyisin vaikutuksiltaan samanlaisia. Vaikutusten säännöllinen arviointi on tärkeää, koska yritystukien kohdentumisen tehokkuus ja oikea mitoitus voi muuttua toimintaympäristön muuttuessa. Arvioinnin systemaattiseksi toteuttamiseksi yritystukiohjelmien tulisi seurata kehitys-arviointi-sykliä (kuvio 1). Aikajoin toteutettavalla syklillä voidaan varmistaa, että yritystukijärjestelmän tehokkuutta ei heikennä heikosti toimivat tuki-instrumentit. Luotavalla tietopohjalla voidaan odottaa olevan myös

synergiaetuja, sillä tietoa hyvin vaikuttavien ohjelmien parhaista käytännöistä voidaan hyödyntää myös muissa ohjelmissa.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi laeiksi yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain ja taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain muuttamisesta (VN/7184/2019-TEM-2) esitetään hallinnon yritystukia koskevan tietojärjestelmän laajentamista tietyillä tuilla, jotka eivät siihen nykyisin sisälly. Ehdotuksen toteutuminen parantaisi yritystukijärjestelmän seurannan edellytyksiä ja mahdollistaisi aiempaa paremman kokonaiskuvan muodostamisen yritystukikokonaisuudesta. Tutkimuksen näkökulmasta ehdotuksen toteutuminen laajentaisi olemassa olevaa Tilastokeskuksen yritystukitietokantaa ja mahdollistaisi aiempaa paremmin yritystukitietokannan ulkopuolelle nykyisin jäävien tukiohjelmien arvioinnin. Eräänä hyötynä tutkimukselle on myös se, että laajentunut yritystukitietokanta helpottaa ja nopeuttaa tieteellisten arviointitutkimusten etukäteissuunnittelua näiden tukien osalta.

Ehdotuksen mukaisen laajennuksen voidaan odottaa lisäävän yritystukien empiiristä vaikuttavuustutkimusta. Tämä edistää yritystukijärjestelmän tietoon perustuvaa kehittämistä ja tehokkuuden parantamista, mahdollistaen yritystukijärjestelmän yhteiskunnallisten tuottojen lisäämisen. Järjestelmä parantaa myös yrityksille tarjottavia palveluita, koska se mahdollistaa tukien kumulaation entistä paremman seurannan tukia myöntävien tahojen toimesta. Tästä seuraavien yritysten hallinnollisten kulujen ja riskien pienentyminen voidaan odottaa lisäävän taloudellista tehokkuutta.

Yhteenvedona ehdotuksen mukaisten muutosten voidaan odottaa lisäävän tukijärjestelmän läpinäkyvyyttä ja vaikuttavuuden arviointia. Ne parantavat edellytyksiä yritystukien vaikuttavuuden lisäämiselle ja yritystukijärjestelmän hallinnoinnin tehostamiselle.

Kirjallisuusviitteet:

Einiö, E., ja Hyytinen, A., 2019: Yritystukien vaikuttavuuden arviointi satunnaistettujen vertailukokeiden avulla. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2019:45.

Huhtala Anni
VATT

Valmari Tytti
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT - Esittelijä/vastuuvalmistelija
erikoistutkija Elias Einiö